

דצמבר, 2022

הנדון: הצעה לדיון – היקף חובת ההוראה של סגל אקדמי בכיר בפקולטות למדעי הרוח, החברה, האומנויות ומשפטים באוניברסיטאות

שלום רב,

בשנת 2019 התפרסם סקר האקדמיה הצעירה, אשר מצא כי קיים פער ניכר בין החוויה האקדמית של חוקרות וחוקרים צעירים במדעי הרוח והחברה (וגם אומנויות ומשפטים) לבין החוויה של עמיתיהם במדעים המדויקים, במדעי החיים, הרפואה וההנדסה. אחד מן הביטויים המובהקים של הפער הוא היקף ההוראה הנדרש בפקולטות למדעי הרוח והחברה. מבדיקת עומק של נתוני הסקר ונתונים נוספים (תקנונים מוסדיים, סקר פנימי של האקדמיה הצעירה) נמצא כי בכל המוסדות קיימים הבדלים ניכרים בהיקף שעות ההוראה הנדרש מחברות וחברי סגל בפקולטות למדעי הרוח והחברה לעומת הדרישות בפקולטות האחרות.

להיקף חובת ההוראה של הסגל האקדמי הבכיר השפעה רבה על תפוקות מחקריות, הן בכמות התוצרים המחקריים והן באיכותם, ועל היכולת של הסגל האקדמי לעמוד בשורה אחת עם חוקרות וחוקרים ממוסדות מובילים בעולם. מצוינות מחקרית באוניברסיטאות צריכה להיתמך בהשקעת זמן מרבית של סגל אקדמי במחקר ובהנחיית סטודנטיות וסטודנטים לתארים מתקדמים, כאשר אין הצדקה להבדלים מהותיים בהיקף חובת ההוראה בין הפקולטות השונות. כמו כן מעיון בתקנוני הסגל ניתן לראות כי יש הבדלים גם בין האוניברסיטאות השונות (לרוב ההבדל הוא בין שש שעות שבועיות לסמסטר לשמונה שעות שבועיות לסמסטר). התקנונים במוסדות השונים מציגים כמה וכמה הקלות בהיקף ההוראה (בין השאר לבעלי תפקידים שונים, לדרגות אקדמיות בכירות, לסגל לפני קביעות, לסגל אחרי גיל שישים ועוד). ליד אלה קיימים חוגים, מחלקות ופקולטות שבהם נהוגות הקלות נוספות (לדוגמה למגישי הצעות ל-ERC, להורים לילדים צעירים, לבעלי תפקידים מסוימים וכו').

לפיכך אנו ממליצים למוסדות לדון בהפחתת שעות ההוראה ביחידות אקדמיות שבהן מקובל ללמד שמונה שעות שבועיות בסמסטר, לפי הקריטריונים הנהוגים ביחידות אקדמיות דומות שבהן היקף ההוראה הנדרש הוא שש שעות שבועיות. כמו כן אנו ממליצים לבחון התאמות נחוצות נוספות בהיקף ההוראה (בדומה לנהוג בפקולטות למדעי הטבע, ההנדסה והחיים) לפי קריטריונים שונים (ניהול קבוצות מחקר, הנחיה לתארים מתקדמים, הגשות לקרנות מחקר גדולות ותפקידי ניהול), ובייחוד בהיקף ההוראה הנדרש לחברות וחברי סגל לפני קביעות.